No. 2707 Woensdag 8 Januari 1936 53ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling

Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Redactie: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

De revolutionnaire actie van het Communisme.

De revolutie in Brazilië, met het gevolg de uitzetting van de Sovjetgezant uit Uruguay, vestigt weer onze aandacht op het communisme in Zuid-Amerika.

De „Osservatore Romano" publiceert een belangwekkend artikel van G. G. over de revolutionnaire actie van het communisme. Wij laten dit artikel hier in vertaling volgen:

De plannen van de Derde Internationale om het communisme te doen doordringen in het politieke leven van alle staten worden uitgevoerd met een voortvarendheid, welke geen ogenblik wordt onderbroken.

De taktiek wordt ingericht naar omstandigheden van tijd en plaats, maar het doel, dat revolutie wil, blijft steeds nauw verbonden met het program van omwenteling, dat het communisme met inspanning van alle krachten in alle landen wil verwezenlijken.

Gebeurlijkheden uit de laatste tijd, door een macht van bewijzen gestaafd, stellen ons in staat op zeer duidelijke wijze de dubbelhartige politiek aan de kaak te stellen, die het sovjet-internationalisme gebruikt om overal door te dringen. **De actie is direct, wanneer, zoals in het geval-Mexico, de geleidelijke verwezenlijking van het communistisch program door de wetgeving zelf kan gebeuren; zij is indirect wanneer, gelijk in het geval van het Italiaans-Ethiopisch conflict, de Derde Nationale bepaalde omstandigheden weet te benutten om de sluimerende oproerige krachten op te wekken onder voorwendsel van bevordering van de wereldvrede en saamhorigheid van het proletariaat, die dan moet dienen als ideële vlag om de lading van de propaganda voor de revolutie te dekken.**

Van deze dubbele wijze van optreden, waarbij de sovjet-politiek telkens uit berekening de bijzondere toestanden in het oog houdt, zoals ze feitelijk zijn, kan een nauwkeurige documentatie worden gegeven aan de hand van de gegevens, die de revolutionnaire actie van Moskou zelf verschaft.

* * *

In Mexico blijven de communistische invloeden, ondanks het verdwijnen van Calles en diens partijgangers, op directe wijze inwerken op de belangrijkste regeringsbesluiten. **Allerhande strijd en intriges hebben het communisme in staat gesteld niet alleen zijn stem te doen horen bij de volksmassa, maar ook al zijn gewicht te doen drukken op 't regeringsbeleid. Op het ogenblik heeft de actie van de Derde Internationale twee doeleinden op het oog: de godloze socialistische en de zogenaamde sexuele opvoeding. Met andere woorden: men wil de jeugd bewerken om haar geloof te ontnemen en om haar geweten te vergiftigen.**

Wat heeft die actie reeds uitgewerkt? Het wordt ons gezegd door den nieuwen secretaris van de nationale opvoeding, Lic. Vasques Vela. Het is nog geen drie maanden gelegen, dat hij in een radiorede het volgende te horen gaf. „De regering van Generaal Cardenas zal beslist en **onverzettelijk haar werk voortzetten voor de socialistische opvoeding, overtuigd als zij is, dat zij zó alleen vrijheid en waardigheid kan geven aan 't Mexicaanse proletariaat."** Waarin bestaat nu practisch dit socialistisch onderwijs? Het bestaat in het bestrijden van de katholieke godsdienst en de minister van onderwijs verklaarde in de maand Januari j.l. uitdrukkelijk, dat het socialistisch onderwijs ten doel heeft, de godsdienst uit te roeien.

Het gaat hier niet om theoretische beschouwingen alleen, maar om een daadwerkelijke, positieve en intense actie. Te Tobasco werd, om een voorbeeld te noemen, aan de jongens bevolen, kruisbeelden, heiligenbeelden en platen mee naar school te brengen, waar ze dan in hun tegenwoordigheid vernield werden. Dit godlasterrijk onderwijssysteem is zelfs zover gegaan, dat het aan de jongens vastendagen oplegde, hen vervolgens deed knielen voor het kruisbeeld om brood te vragen en hun dan voorhield, dat alleen Cardenas brood aan het volk kan verschaffen.

Een ander middel van de godloze vernielzucht, die de gewetens van de jeugd bedoezelt, is de zogenaamde sexuele voorlichting en opvoeding, voorgestaan en bevorderd door het officiële tijdschrift van het ministerie van onderwijs zelf „El Maestro Rural". In dat tijdschrift wordt de noodzakelijkheid betoogd aan de jongelieden onderricht in de biologie te geven over sexuele kwesties. Dit onderricht wordt dan met **schaamteloze illustraties en een schandelijke tekst** toegelicht en er worden practische raadgevingen aan toegevoegd, die de verontwaardigiging en een hevige tegenstand van het merendeel der huisvaders hebben verwekt.

Deze voorbeelden zijn welsprekend genoeg, om te tonen, waartoe het communisme voert in die staten, waar het, gelijk in Mexico, in staat wordt gesteld voor zijn godloze politiek en zijn revolutionnaire moraal niet alleen propaganda te maken, maar die ook in praktijk te brengen.

* * *

Uitvoerige bewijzen voor de indirecte actie van het communisme heeft men in de bedriegelijke houding van de Derde Internationale ten opzichte van de huidige spanning in Europa. De dubbelzinnigheid van gemaskeerd pacifisme, waarvan Litwinoff te Genève meerdere bewijzen heeft gegeven, is thans een gewoonte-regel van de revolutionnaire taktiek geworden. Men predikt de universele vrede, en de ondeelbaarheid van de vrede, om vervolgens te besluiten, dat de revolutionnaire partijen van alle landen zich moeten verenigen in een gemeenschappelijke actie, waarna Moskou zich zal belasten die actie te gebruiken tot het bereiken van het doel der wereldrevolutie, dat een der voornaamste punten vormt van de Leninistische leer.

In de „cahier du Bolchévisme van September wordt bevestigd dat „het zevende congres van de communistische internationale met heel zijn gezag opnieuw oproept tot de gemeenschappelijke actie waarvan de toekomst van de vrede afhangt". De gemeenschappelijke actie is het onmiddellijke doel; wat de vrede aangaat, heel de wereld weet thans wel bij ervaring, wat communistische vrede betekent. „Wij hebben slechts één doel: revolutie en sovjets", zeide onlangs Harry Pollit, leider van de communistische **partij in Engeland: maar met dergelijke uitspraken en bedoelingen wordt geen rekening gehouden, wanneer de gezanten van Moskou zich aan de Europese** achtbare vergaderingen voorstellen om de vrede te verkondigen.

Woorden hebben geen waarde uit zich zelve. Zij ontlenen die aan hun betekenis: namelijk aan wat de feiten zeggen. Geheel anders is dit geheiligd woord, zozeer ontwijd in zijn diepe betekenis van liefdadigheid, van liefde, van rechtvaardigheid. Men kan hier begaan en men begaat hier inderdaad vaak een verschrikkelijke vergissing. En juist daarvoor moet men zich hoeden. Zo is in de werkelijkheid onzer dagen het communnistisch pacifisme, dat ons schijnbaar terzijde komt, en schijnt **te denken en te** gaan in dezelfde richting naar de rechtvaardige vrede, die door den Paus, door Katholieken en de gehele Christelijke beschaving wordt afgesmeekt, juist integendeel een der meest te **duchten vijanden** van die in christelijke zin op te vatten vrede. Het is aldus, dat door de apostelen van de communistische revolutie de vrede niet als doel wordt beschouwd, maar als middel tot het revolutionnaire doel.

* * *

Een voorbeeld: ten einde het einddoel te bereiken dat daarin bestaat, dat alle proletarische krachten worden saamgetrokken in het communisme, tracht men **de Abessinische kwestie op één lijn te stellen met de Russische.** Wij willen thans niet dieper ingaan op de „Abessynische kwestie". Hierover is op het juiste tijdstip, te duidelijk en volledig, uitspraak gedaan van een andere en hogere plaats, dan dat men ons zou kunnen verwijten andere bedoelingen te hebben, dan die om aan te tonen, dat de gelijkstelling van beide kwesties niets anders is dan een voorwendsel en een spel. Het is inderdaad niet enkel belachelijk, maar ook dwaas, te denken dat het communisme zich in beweging zou zetten en ten behoeve van den negus en diens rijk: namelijk voor een absoluut souverein, in het strijdperk zou treden uitsluitend voor een oligarchisch rijk, voor een feodaal regeringsstelsel. Indien het communisme zou werken om daar door te dringen onder de negers, dan zouden wij omtrent derzelver verhoudingen tot de politieke staat in Abessynië, zeer belangrijke onthullingen bezitten.

Felle Kulturkampf in Duitsland.

De Aartsbisschop van Freiburg in Breisgau Mgr. Dr. Gröber, werd steeds beschouwd als een der weinige Duitse Kerkvorsten die niet onsympathiek stond tegenover de nieuwe Socialistische beweging. Hij genoot zodanig het vertrouwen der Rijksregering, dat hij uitgekozen werd tot lid der Commissie uit het Episcopaat, die met de Duitse Regering moest onderhandelen over de toepassing van de plechtige overeenkomst die tussen het Derde Rijk en het Vaticaan was afgesloten.

In een vertrouwelijke circulaire richt Mgr. Gröber zich thans aan zijn geestelijkheid en uit zijn schrijven blijkt zonneklaar, welk een felle kerkvervolging thans over Duitsland is gekomen. Dit bewijst wel de volgende zinsnede uit de circulaire:

„Wij betreuren het dat men de invloed van de Godsdienst op het openbare leven tracht uit te schakelen en dat men de Kerk op zuiver godsdienstig terrein wil terugdringen en alle levensuitingen buiten het kerkgebouw zoals bv. processies en bedevaarten en het voortbestaan der Katholieke Organisaties wil beperken of zelfs geheel wil verbieden. Dat is niet alleen in strijd met het Concordaat, maar ook met het wezen van de godsdienst, met het wezen van de Kerk, met de geschiedenis van ons volk en met de persoonlijke vrijheid des mensen. Het is pijnlijk voor ons te moeten ondervinden dat ondanks art. 4 van 't Concordaat zelfs de Katholieke Bisschoppen bij' t uitoefenen van hun ambt niet vrij mogen spreken en schrijven teneinde zich, de Kerk en het Christendom te verdedigen tegen de aanvallen die op het geloof in God gedaan worden; indien de Bisschoppen zulks toch zouden durven doen lopen zij gevaar, dat hun Herderlijk Schrijven in beslag wordt genomen of dat de voorlezing er van verboden wordt, terwijl zij bovendien nog bedreigd worden met vrijheidsstraffen en gelboeten op grond van een reeds lang verouderde Kulturkampf-paragraaf. Wij betreuren het dat niet zelden de verplichtingen die in het Concordaat door de Duitse Regering op zich zijn genomen een dode letter blijven."

Voor heden registreren wij, dat ook Z. E. Kard. Bertram Aartsbisschop van Breslau, zich weer in een herderlijk schrijven aan zijn gelovigen heeft gericht **waarin hij de ouders bezweert, hun kinderen toch op te voeden in het katholiek geloof.** Het merkwaardigste en kenschetsend voor deze tijd is, dat de Kardinaal met geen enkel woord zinspeelt op de gevaren, die het Christendom in Duitsland thans bedreigen. **Dit is bij de huidige terreur niet mogelijk.**

De protestantse kerk lijdt even hevig onder 't bruine regiem, dat volgens Hitler gebaseerd is op het „positive Christendom", als de katholieken. De Gestapo zal ieder verzet tegen de verordeningen van minister Kerrl bestraffen als hoogverraad. De Belijdeniskerk verwacht, dat de predikanten een even fiere houding zullen aannemen als de twee predikanten, van wie in het volgende Reuter-bericht sprake is:

Twee leiders van de oppositie, Jacobi, de voorzitter van de Berlijnse synode van de Belijdeniskerk, en Scharf, de president van de Brandenburgse synode, hebben van de Gestapo de waarschuwing gekregen, dat als zij voortgaan zich te verzetten tegen de decreten van Kerrl, zij vervolgd zullen worden wegens hoogverraad.

De mannen antwoordden, dat Jezus Christus de dood van een verrader gestorven is en dat zij volkomen zeker waren zijn voestappen te volgen door te weigeren Kerrl te gehoorzamen.

De confessionele leiders staat nu elk ogenblik arrestatie op grote schaal te wachten.

Naar men ons uit Berlijn meldt, zijn besprekingen gaande tussen de leiders der Katholieke Kerk en der Belijdeniskerk, om gezamenlijk zich te verzetten tegen de aanvallen op het christendom, dat het Derde Rijk wil vernietigen.

In Duitsland moet blijkbaar de geest gaan heersen, die spreekt uit de volgende advertentie in de Gothaer Beobachter:

„In het geloof aan de goddelijke openbaring van ons volk in Adolf Hitler hebben wij heden op 8 Nibelung 1935.

Willi Liffert en Selma Liffert geb. Kunze een vereniging voor het leven gesloten.

De Kunstmoraal

van de „Beurs- & Nieuwsberichten".

In haar uitgave van 6 Jan. l.l. heeft genoemd blad een artikel „Nieuwe boeken" naar aanleiding van de uitgave ener bloemlezing samengebracht door H. Marsman en E. du Perron.

In de inleiding hebben deze samenstellers geschreven:

„tot onze spijt ontbreken hier, om begrijpelijke redenen overigens (en ook de omvang stelde zijn grens) A. Roland Holst, De Afspraak, J. Vriamont, De Exploten van Tabarijn en Cola Debrot, Mijn negerin."

De Beurs- & N. ber. is het met de samenstellers daarin niet eens en antwoordt daarop:

„Wat de omvang van deze verhalen betreft, kunnen wij de samenstellers van dit boekje niet ongelijk geven. Wat echter de overige begrijpelijke redenen mogen zijn is ons een raadsel. Roland Holst 's Afspraak stijgt hoog uit boven het gemiddelde peil van de hier samengebrachte verhalen en Debrot's Mijn Zuster de Negerin" kan zeker de vergelijking doorstaan, terwijl wij ons niet kunnen voorstellen, dat men zekere morele maatstaven heeft aangelegd. In de eerste plaats niet omdat dit geenszins in de lijn valt van de samenstellers en in de tweede plaats, dat waarachtige litteratuur, en slechts deze wilde men tezamen brengen, nimmer met pornografie op een lijn staat en dus wel degelijk in een dergelijke verzameling thuishoort."

Het **„aanleggen van morele maatstaven" voor de kunst,** daar is de B. & N. berichten het niet mee eens.

We weten dat vele andersdenkenden het absolute recht opvorderen voor de „Kunst" om af en uit te beelden wat zij wil en hoe zij wil, die met Van Deysel „betamelijkheid een begrip noemen, dat aan de kunst geheel vreemd is" of met Kloos verklaren, dat de Kunst „feitelijk met al die kwesties (politiek, godsdienst, zedenleer) absoluut niets te doen heeft".

Maar wanneer een blad, dat in tal van Rooms Katholieke gezinnen gratis of tegen sterk verminderde prijzen wordt verspreid, een dergelijke moraal tracht aan te dienen, dan achten wij het onze hoge plicht, daartegen een ernstig protest aan te tekenen.

Wat is onze Katholieke moraal?

Bij producten, **welke klaarblijkelijk ten doel hebben gemene voorstellingen te wekken en de hartstochten te prikkelen,** zal door niemand het oneerbare karakter worden betwijfeld. Men kan er dan misschien van mening over verschillen, of ze onder de bepalingen van een of andere strafwet vallen, geen fatsoenlijk mens ontkent het verderfelijke en schandelijke van dergelijke persproducten.

Ook degenen, die voor „kunst" alle vrijheid vorderen, gaan met de veroordeling van dit fraais accoord.

Maar bij producten, waar de bedoeling van sexuele opwekking niet onmiddellijk in het oog springt, krijgt men dadelijk een grote groep mensen, die dan zeggen: „De Kunstenaar heeft zijn werk niet gemaakt om te prikkelen: hij heeft het gedaan om „schoonheid te scheppen". Dat doel is goed — de zaak, het werk, kan dus ook niet onzedelijk zijn.

Maar hier ligt de principiëele fout en ziet men een der meest verstrekkende beginselen der moraal over het hoofd: men zondigt niet alleen, wanneer men rechtstreeks iets kwaads bedoelt, maar ook, wanneer men zonder voldoende reden een daad stelt, waaruit iets verkeerds uiteraard voortvloeit.

En het werk van zulk een **kunstenaar,** hoe mooi dan ook, is niet overeenkomstig de eisen der zedelijkheid, is onzedig. Eenzelfde standpunt hebben wij tegenover slechte strekkingen.

Kunst op zichzelf maakt dus nooit een onzedelijk werk goed. In dien zin kan men zeggen, dat Kunst met zedelijkheid niets te maken heeft; maar volkomen onwaar is deze phase, wanneer men ze zó opvat, gelijk de B. & N.-ber. doen, alsof een kunstenaar of een samensteller in casu zich aan de zedelijke waarde van een werk niet heeft te storen.

Het maken van een kunstwerk is een menselijke daad en iedere menselijke daad moet in haar geheel aan de wetten der zedelijkheid beantwoorden.

Aan Katholieken, voor wie het nuttig is zich verder over deze stof in te lichten, kunnen we daarvoor aanbevelen het mooie boekje van Prof. Mr. W. J. A. J. Duynstee, **De leer der Kuischheid.**

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het zwaartepunt van de Italo-Abessijnse kwestie ligt dezer dagen nog steeds niet zozeer in Afrika als wel in de Middellandse Zee.

Van onderhandelingen en besprekingen der mogendheden hoort men nog niets want Genève is nog steeds op vacantie maar de maatregelen die Engeland aan het nemen is, geven alles behalve een vreedzame indruk. In de Middellandse Zee hebben weer verplaatsingen plaats gehad van de grote, slagkruisers: verder is de Cunardboot Scythia op 8 Januari met een groot troepentransport en wapens naar Egypte vertrokken en de Engelse admiraliteit denkt er nog over drie andere grote mailboten **ook voor troepentransport** in te richten.

Ook Frankrijk is niet erg rustig, en heeft gevraagd of Engeland bereid is zijn troepen naar de Duitse grenzen te sturen in geval de Engelse vloot in de Middellandse Zee door de Italianen zal worden aangevallen.

Behalve door deze maatregelen, is Italië's positie nog zeer verergerd door de bombardementen van een Zweedse en een Egyptische ambulance in Abessynië, waardoor er in neutrale landen een grote verontwaardiging is ontstaan en veel sympathie had Italië toch al niet.

Feuilleton.

De Vermoorde vermoord

Detectiveroman door S. A. Steeman.

— „Ik meende inderdaad," zei hij kwaad, „dat de zekerheid omtrent het juiste uur van de moord, een grote steun kon zijn voor de poltie."

— „Dat is ook zo!" beaamde Wens, en hij blies de as van zijn sigaret. „Maar dat wil daarom niet zeggen, Mr. Hartog, dat daardoor de toestand voor u er rooskleuriger op geworden is!"

— „Zó?... en waarom?"

— „Omdat ik nu weet, dat ge twee redenen had om uw tante te doden: ge wilde in het bezit komen van haar fortuin en — wat nog erger is, nog bezwarender voor u! — ze had des morgens nog gedreigd u te onterven!"

— „Indien ik schuldig was," zei Max, „zou ik dan Clémence aangeraden hebben u dit alles te zeggen?... Hare verklaringen zijn gunstig voor mij!"

— „Ofwel niet!" zei Wens koppig.

— „Hoe?..."

— „Nutteloos, zeg ik je!"

Aan de deur van de salon bleef Clémence nog even staan en vroeg „of ze moest blijven, vermits ze wat rust wilde..." Op licht-ironische toon antwoordde Wens „dat ze vrij gaan kon, „en **bedankte haar voor hare rechtzinnigheid... Daarop verdween de jonge vrouw. Wens** bleef met Hartog alleen.

— En nu, tussen ons bei!" zei Vorobeïtchik luchtig. „Wat hebt u eergisteren gedaan tussen half zes en het ogenblik waarop u in de villa teruggekomen zijt?"

Hartog keek Wens aan, zoals een opgejaagd dier, dat geen uitweg meer vindt.

— „Nog niet gedaan?" zei hij kwaad. „Ik heb u reeds meer dan eens gezegd: ik-heb-gewandeld!..."

— „Met wien?"

— „Alléén."

— „Niet waar!... Gelogen!... Jonge lieden van uw slag wandelen geen drie uren aan één stuk, moederzielalleen, langs de zeedijk!"

Vorobeïtchik keek even om. „Ze is weg!" zei hij vertrouwelijker tot Hartog, „spreek nu maar op!..."

Maar Max sprak niet.

— „Wilt u niet?... Gaat het niet?" vroeg Wens. „Ik zal u helpen!... U hadt een rendez-vous?..."

— „Dat is niet waar!"

— „Waarom dan uw verloofde in de steek laten op een moment dat ze meer dan ooit behoefte had aan uw... tederheid?"

— „Omdat ik zelf... ik zelf als gek was; gek van spijt en van gramschap!... **Ik had behoefte aan iets anders te denken,** me met iets anders bezig te houden, behoefte te..."

— „Te veranderen van medehelpster!..." besloot Wens.

Het was nu stil; ze hoorden alléén nog het geritsel van de blaren.

— „Madame Muriel Necchi is een lief vrouwtje," hernam Wens; een vrouwtje met een rijke verbeelding bovendien!... Het voorwenden van een bezoek aan haar zuster, is de gelegenheid geweest om u die namiddag te ontmoeten, zonder bij iemand argwaan te verwekken!"

— „Gelogen! Mme Necchi is bij haar zuster geweest!"

— „Vraag maar inlichtingen!..."

— „Dat zal ik wel! Ik durf echter wedden dat ze bij haar zuster is aangekomen omtrent het uur voor het avondmaal..."

Hartog wandelde een paar keren op en neer, zonder éénmaal op te kijken.

— „Tja! tenslotte zult u toch alles te weten komen," zeide hij tot Wens, wel bewust dat liegen niet meer baten kon. „We zijn inderdaad samen uit geweest!... Clemence mocht dat niet weten!... Ze is te jaloers!..."

— „Hoe laat was het juist toen u Mme Necchi ontmoet hebt?"

— „Enkele minuten na mijn vertrek van de villa."

— „En toen u weggingt van mekaar?..."

— „Dat moet zó ongeveer 6 u. 25—6 u. 30 geweest zijn!... Hoe weet u dat ik uitgegaan ben?... met haar?...

— „Ik heb straks de indruk gekregen dat ze u niet onverschillig is. Bovendien: uw gelijktijdige afwezigheid, de dag der moord, en al hetgeen ge verzwegen hebt toen ik u ondervroeg betreffende het gebruik van uw tijd, hebben me het bestaan van die idylle doen vermoeden... Wat hebt u verder gedaan, vanaf 6 u. 30..."

— „Gewandeld, en alléén ditmaal!... en dat zal ik nooit anders zeggen, zelfs op het schavot niet!..."

Wens wilde juist hierop antwoorden, toen hij Surdiac — den specialist der brandkoffers — zag binnenkomen.

— „Ah, Surdiac! Tot uw dienst hoor!... " Hij drukte Surdiac heel hartelijk de hand en ging met hem heen. Aan de deur wendde Vorobeïtchik zich nog eens om en zag dat de neef van Mevr. Rouvet, met bevende hand, zijn voorhoofd afdroogde.

— „Spijtig, meneer Hartog", zeide hij koud, „maar ik voel heel weinig sympathie voor u!..." en, zonder den onstelden Max de gelegenheid tot antwoorden te geven, was hij verdwenen.

VI.

„De reizen van Gulliver".

Heel de namiddag reeds verwachtte Bure het bezoek van Vorobeïtchik; het was al tamelijk laat geworden, en hij werd ongeduldig.

Eindelijk!... Het sloeg juist 6 uur, toen de deur openging en Wens binnentrad.

— „Eindelijk!" zuchtte Bure; hij stond op en drukte de hand van den detective.

— „Ge hebt mijn zenuwen op de proef gesteld," zei hij.

Mr. Hicklet zat in een hoek, aan een grote lessenaar; hij ook keek op, bezag het tweetal en vroeg zich af, wiens zenuwen wel het ergst beproefd waren geworden: die van Bure of de zijne?... De zijne ongetwijfeld, want door tal van opmerkingen had de rechter van instructie hem laten voelen dat hij meer en meer ongeduldig werd.

— „Gaat u zitten," zei Bure tot Wens, „en vertel nu maar hoever het staat met de zaak?..." Wens nam een stoel, legde zijn hoed op de vensterbank en nam een sigaret uit zijn koker.

— „Men moet veronderstellen," begon hij, „en ongewijfeld hebt u ook reeds aldus geredeneerd! — dat de daders van de dubbele moord moeten gezocht worden in de onmiddellijke omgeving van Mevrouw Rouvet."

— „Het testament, bij voorbeeld!... Vier personen, Max Hartog, neef van het slachtoffer, en voornaamste erfgenaam, Clem. Bijl, de gezelschapsjuffrouw, Honoré Levachot, de ouwe knecht, en ten slotte Mr. Louagie, waarvan we slechts weten dat hij bankbediende is..."

Vorobeïtchik stak zijn sigaret aan, en vervolgde:

— „Wel te verstaan: die vier „verdachten" hadden allen een verschillend belang bij de dood van Mevr. Rouvet en haar kind; maar toch is het niet onnuttig te bedenken dat 20.000 fr. de betekenis van een fortuin kunnen hebben voor sommigen; en dat 100.000 fr. voor anderen slechts een simpel cadeautje betekenen. Er zijn helers, hotelratten die geen halssnoer zouden stelen waarvan de parelen niet absoluut zuiver zouden zijn: maar er worden ook moorden gepleegd voor een paar frank!..."

Bure schudde twijfelend het hoofd.

— „Een moeilijke zaak!" zei hij. „Heeft men hier met één of met twee moordenaars te doen?... Is die kleine Jacques dan tweemaal vermoord geworden door éénzelfden persoon?...

wordt vervolgd.

Italië meent zelfs dat deze verontwaardiging tot een systematische actie wordt aangewakkerd om het olieembargo doorgevoerd te krijgen. In de Italiaanse pers gaan dan ook reeds stemmen op dat Italië maar uit de Volkenbond moet treden omdat de atmosfeer te Genève voor Italië ondragelijk is geworden.

In Italië zelf schijnt de toestand ook minder rooskleurig te worden. Er lopen zelfs geruchten van muiterij onder de troepen, die natuurlijk van Italiaanse zijde worden tegengesproken. En om het moreel op peil te houden, werd het bericht medegedeeld, dat de verliezen aan doden en vermisten van Italiaanse zijde over het afgelopen jaar slechts even 400 man bedroegen.

De Romeinse correspondent echter van het Berliner Tageblatt wist te melden dat er reeds 50.000 Italianen buiten gevecht gesteld waren.

In Italiaanse kringen neemt men aan dat er een nieuwe lichting voor 100 à 150 duizend man onder de wapenen zal geroepen worden, vermoedelijk met het oog op een nieuw offensief in Abessynië, dat langs andere wegen naar Addis Abeba binnenkort zal geopend worden, omdat men op het front naar de spoorweg, hopeloos schijnt vast te zitten door de kleine regentijd. Wanneer tenminste het olie-embargo niet andere moeilijkheden brengen zal.

Deze maatregel schijnt weer dreigend te zijn geworden door de nieuwjaarsrede van Roosevelt. Volgens ingewijden zou Italië dan in de toekomst nog maar 6 % mogen verwachten van zijn tegenwoordige import.

Over deze rede van Roosevelt gesproken, ze schijnt den huidigen president wiens populariteit aan het tanen is, niet aan sympathie te hebben doen winnen.

Bovendien zal het deficit, wat de Amerikaanse begroting aanwijst, het vertrouwen in de huidige regering nog meer doen schokken.

Ook in het buitenland en vooral in Duitsland is de waarschuwende vinger van Roosevelt tegenover de verschillende Europese naties ook niet bij bijval begroet.

Van de Verenigde Staten is het een grote reis naar Venezuela.

Daar was de rust nog wel niet teruggekeerd, maar de radio van de laatste dagen deed wel blijken, dat de situatie thans weer verergerd is.

Het schijnt dat de staat van beleg is afgekondigd en de vrijheid, ontstaan in de eerste dagen na Gomez weer aanzienlijk beperkt.

De Gouverneur van Caracas schijnt geen persona grata te zijn bij het hele volk, waardoor onlusten ontstonden.

Maar ook Contreras schijnt nu met kracht te gaan optreden en we hopen tot rust en vrede van het land.

Engelands heerschappij ter Zee.

In de huidige internationale crisis zijn de ogen van Europa gericht op Engeland en speciaal zijn machtspositie ter zee, waarom het misschien, ofschoon we het niet hopen, binnenkort weer zijn kostbare vloot zal moeten gebruiken, zij het wellicht dan ook beperkt tot de oude wereldzee.

Hoe deze heerschappij ter zee gehandhaafd werd gedurende de wereldoorlog, vooral door de onlangs overleden Admiraal Jellicoe, lazen we onlangs in een correspondentie van de Maasbodeverteger in Londen.

Een zeeslag is evenmin als een veldslag doel noch middel.

Het doel is: de heerschappij over de zee.

Na de zeeslag van Skager Rack, of Jutland, had admiraal Jellicoe de Britse heerschappij over de zee gevestigd. Twee-en-een half jaar later zou de vloot van de vijand niet opgebracht zijn naar Scapa Flow, indien in 1916 admiraal Scheer de slag bij Jutland gewonnen had.

De Duitsers kunnen niet — hetgeen zij doen — in één adem zeggen, dat zij de slag bij Jutland gewonnen hebben, en dat zij de hele oorlog gewonnen zouden hebben, indien Engeland het land niet door zijn blokkade uitgehongerd had.

Als Scheer de slag bij Jutland gewonnen had, dan zou Engeland Duitsland niet hebben kunnen uithongeren.

Er bleven in die slag meer Britse dan Duitse schepen achter. De Duitsers, die op grond hiervan beweren, dat Engeland de slag verloor, vergeten dat wanneer er meer Duitse schepen bij Jutland gezonken waren, er in 1918 ook minder Duitse schepen naar Scapa Flow opgebracht zouden zijn. De maritieme eindoverwinning werd er, in schepen uitgedrukt, nog iets groter.

Aan Britse zijde is admiraal Jellicoe becritiseerd, omdat hij zo omzichtig handelde, en de Duitse vloot geen opzienbarende nederlaag toebracht. Hij had moeten wagen ten einde een schallende overwinning te behalen. Meer wagen wilde zeggen: het bestaan van het Britse Rijk op het spel zetten. De grote vlootvoogden van Engeland hebben, evenmin als die van Nederland, ooit iets „gewaagd", dat zij niet ten volle verantwoorden konden. Zij hebben nooit blindelings aangevallen. Zij hadden steeds het winnen van de oorlog, nooit het winnen van zeeslagen voor ogen. Zij waren zich steeds ervan bewust, dat gevochten werd voor de veiligheid, voor het bestaan van het Rijk, niet voor ogenblikkelijke krijgsmansroem. Nelson is de grote nationale held geworden, omdat en doordat hij zich hiervan zo duidelijk bewust was. De aanvoeders van democratische volken strijden niet om de loftuitingen van den heerser te oogsten, doch voor het welzijn van de natie waartoe zij behoren. Nelson versloeg bij Trafalgar niet alleen de Franse vloot; hij versloeg Frankrijk. Hij vestigde de Britse heerschappij ter zee. Van dat ogenblik af, was het lot van Napoleon bezegeld. Leipzig en Waterloo waren nog slechts een kwestie van tijd.

De Duitsers mogen beweren (en jaarlijks het feit herdenken) dat zij de slag bij Jutland wonnen; admiraal Jellicoe leidde die slag zo, dat de Engelsen jaarlijks herdenken kunnen, dat zij de oorlog wonnen.

De taak, die Jellicoe, eerst als opperbevelhebber der vloot, daarna als eerste zeelord gedurende de oorlogsjaren verrichtte, was er niet een, die sterk tot de verbeelding van het volk spreken kon. Zij kon geen luidruchtige geestdrift inspireren. Ecclatante successen had hij wellicht door meer te wagen, kunnen bevechten, en hij zou als held bewierookt zijn geworden. Door meer te wagen had hij ook alles kunnen verspelen.

Hij kende de vloot door en door. Hij was zorgvuldig opgeleid om in het uur van het gevaar Engelands heerschappij over de zee te handhaven, niet om schallende overwinningen te behalen op een bijna steeds onzichtbare vijandelijke zeemacht. Hij kende ook de vloot van den tegenstander. Hij berekende voortdurende de kansen. Maar vooral volbracht hij in stilte de geweldige taak de zee te doen bewaken. Twee-en-een half jaar lang is in het verre Noorden, bij Scapa Flow, de wacht gehouden onder opperbevelhebber Jellicoe. Wat er ook gebeurde op de slagvelden, te Scapa Flow was van de eerste dag af de eindoverwinning verzekerd. Het kon langer of korter duren, maar Duitsland zou verslagen worden, indien Jellicoe en Beatty hun plicht deden. Wat weet het grote publiek af, van die eindeloze wacht, gehouden door de Britse vloot, welker bemanning geen ogenblik morde tegen een taak die onder leiding van een minder grote figuur demoraliserend, dodend geweest zou zijn. Diegenen, die er wel iets van afweten, en die zich dus ervan bewust zijn dat noch de Franse, noch de Duitse legers van 1914 tot 1919 de Britse vloot in onoverwinnelijke macht evenaarden, zien in Jellicoe den grootsten militaire leider uit heel de oorlog. En zij ook spreken met instinctieve kennis van zaken, wanneer zij er schande over roepen, dat Britse regeringen jarenlang Jellicoe's vloot, die de overwinning ten slotte verzekerd zou hebben tegen een tien maal sterker tegenstander dan Duitsland, verwaarloosd hebben.

De vloot was er niet alleen één van trotse oorlogsschepen; daar waren de ontelbare visserschepen die als mijnvegers onschatbare diensten bewezen, en de patrouillerende hulpkruisers. Al wat drijven kon en al wie varen kon, behoorde tot de vloot. Geen militaire overwinningen zijn te vergelijken geweest bij het wonder der Britse vloot die alle zeeën bewaakte en beheerste, die de toevoer van levensmiddelen, grondstoffen en munitie, het transport van honderdduizenden Canadese, Australische en Afrikaanse en van meer dan millioen Amerikaanse soldaten verzekerde.

De Britse vloot had, als het nodig was, heel Amerika met zijn wolkenkrabbers naar Europa kunnen overbrengen.

Wij als zeevarend volk, hebben steeds in deze kant van de oorlog te weinig belang gesteld; als niet-militair volk hebben wij onze aandacht te veel geconcentreerd op de gebeurtenissen op de slagvelden. Vandaar dat wij niet begrijpen, dat Duitsland, kort nadat het schijnbaar het hoogtepunt van zijn militaire macht bereikt had, plotseling ineenstortte.

Die vloot, waarvan wij zo weinig hoorden, maar die onafgebroken waakte, koerste een enkele maal zuidwaarts, want zo de Duitse vloot van de oppervlakte der zee gebannen was, de wateren werden onveilig gemaakt door mijnen en duikboten, en wel op veel uitgebreider schaal dan ooit iemand verwacht had. Dit was alleen mogelijk doordat de vloot van de vijand binnengaats blijven moest. De nieuwe toestand eiste een nieuwe krijgskunde, een nieuwe strategie en, in geval van een botsing, een nieuwe tactiek.

De botsing kwam tenslotte bij Jutland. Bleef die slag onbeslist, althans in strategische zin? Indien Duitsland hem won, waarom verloor het de oorlog dan? waarom liet het zich „uithongeren"? waarom brak twee jaren later muiterij uit op die zegevierende vloot? waarom liet zij zich opbrengen naar Scapa Flow?

En indien Engeland verloor, hoe is het dan mogelijk, dat na Jutland de wacht van scapa Flow onverstoorbaar voortduurde alsof er niets gebeurd was? dat de Britse zeemacht het duikbotengevaar, hoe groot ook, wist te bezweren? dat onder haar bescherming manschappen bij millioenen over de Oceaan gevoerd werden? dat ten slotte Engeland niet alleen de oppervlakte der zee, maar ook haar diepten volkomen beheerste?

Jellicoe was niet meer opperbevelhebber, doch eerste zeelord, toen de strijd tegen de onderzeese bedreiging op z'n hevigst woedde. Opnieuw berustte bij hem, in het gebouw der admiraliteit, de grootste verantwoordelijkheid. Evenmin als hij zich bij Jutland had laten verleiden tot een nachtelijke actie, waarbij hij, die alles te verliezen had, in het nadeel geweest zou zijn tegenover een vijand, die niets te verliezen had, evenmin ging hij aan de admiraliteit over tot maatregelen, die zeker populair zouden zijn geweest, maar die hij niet tot een goed einde had kunnen voeren, zolang hij niet over al het nodige materiaal en heel de nodige organisatie beschikte.

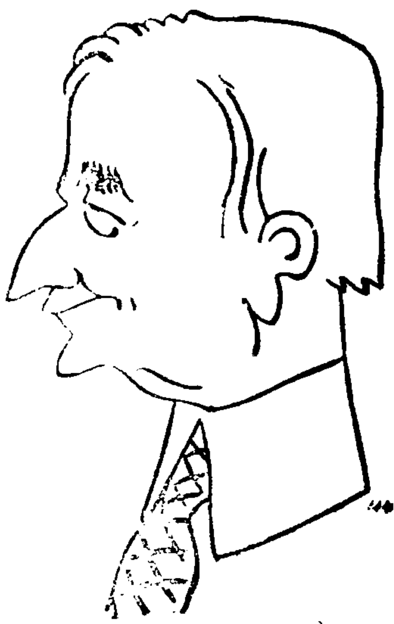
Dit was geen kwestie van met een degen zwaaien en een revolver afschieten, maar van organiseren, produceren, combineren. Welk nut zou het convooistelsel, dat ten slotte de overwinning bracht, gehad hebben, indien het toegepast was alvorens de admiraliteit zich de nodige middelen hiertoe verschaft had? Geweldige organisaties, honderden schepen, convooi-havens aan alle kusten werden vereist. In wonderlijk korte tijd bracht Jellicoe dit alles tot stand. Hij won. Over alle zeeën voeren schepen met levensmiddelen, met munitie, met grondstoffen, met troepen. De duikbotenoorlog, waarop Duitsland zijn laatste kaart gezet had, mislukte. Het tweede millioen Amerikaanse soldaten werd reeds naar Frankrijk overgebracht... door Jellicoe. Op de slagvelden hebben de Amerikanen weinig kunnen verrichten; zij verloren er slechts 40 duizend doden. Het was hun schuld niet; de oorlog was — gelukkig — te spoedig afgelopen. Het waren niet de Amerikaanse soldaten, het was het overbrengen der Amerikaanse soldaten waardoor aan Duitsland de genadeslag toegebracht werd.

De Britse zeemacht en het Britse wereldrijk zijn één. Tot tweemaal toe werd die macht, en hiermede het Rijk, bedreigd gedurende de oorlog. Eerst bij Jutland — niet door de mogelijkheid dat de opperbevelhebber der Britse vloot niet datgene doen zou wat nodig was voor de handhaving, in ieder geval en onder alle omstandigheden, van de Britse heerschappij over de zee. En daarna door het onderzese gevaar. Het kon bezworen worden door een man, die geduld, vertrouwen en een onverzettelijke wil had, en zich niet stoorde aan diegenen, die roemrijke en schitterende daden eiste. Noch als opperbevelhebber, noch als eerste lord, werkte Jellicoe voor overwinningen. Hij werkte uitsluitend steeds en voortdurend voor de overwinning, die met taaie volharding bevochten werd door zijn stille, onzichtbare, maar alom tegenwoordige vloot.

BUITENLAND.

Amerika en Japan.

Volgens de New York Herald Tribune brengt Hull de Amerikaanse Minister van Buitenlandse zaken ter kennis van alle volken, dat de regering der Ver. Staten de autonomistische beweging in Noord China niet met onverschilligheid aanschouwt; hij verzoekt alle volken de bestaande verdragen te eerbiedigen. Hull noemde de naam van Japan niet, doch men meent dat hij dat land op het oog had.

Het verdrag waar bij de Ver. Staten in hoofdzaak belang hebben is het Negen-Mogendheden verdrag, waarbij de onschendbaarheid van China wordt gegarandeerd.

Gandhi.

Volgens de Singapore Times is Gandhi, ondanks zijn hoge leeftijd, in de laatste tijd bezi met een nieuw evangelie te prediken, wat hij noemt „brood-arbeid". Hij baseert zich op een tekst in de Hindoese geschriften die overeenkomt met de bijbeltekst: „In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood verdienen."

Dit voorschrift zou hij letterlijk uitgevoerd willen zien. Hij beweert, dat indien iedere mens met zijn handen voor zijn brood werkte en daarmee tevreden was, er genoeg voedsel en genoeg vrije tijd voor allen zijn zou. Men zou natuurlijk behalve deze bezoldigde lichaamsarbeid nog ander werk moeten verrichten hetzij met de handen of met het hoofd, doch dit zou belangloos moeten geschieden als bijdrage tot het algemeen welzijn.

Het is volgens Gandhi niet geoorloofd om door intelectueel werk geld te verdienen. In de noden van het lichaam moet het lichaam zelf voorzien.

ARUBA.

San Nicholas in 1935.
(Door de Post vertraagd.)

Onwillekeurig gaan bij velen aan het einde van het oude jaar de gedachten terug over hetgeen er gepasseerd is in 1935. Wat Aruba betreft kan het Gouvernement daar met voldoening op terugzien en is een woord van dank aan Zijne Excellentie den Gouverneur zeer zeker op zijn plaats.

Als eerste belangrijke gebeurtenis memoreren we de instelling van de luchtpost tussen Aruba en Curaçao. Was deze dienst eerst 2 maal per week, al spoedig werd het traject meerdere malen per week uitgevoerd, totdat het op heden 5 × per week gedaan wordt en reeds een extra vliegmachine gearriveerd is. Jammer is het, dat de nieuwe machine al direct pech had en naar Holland gestuurd moest worden om gerepareerd te worden. Thans is de machine terug en zal in 1936 als de Oriol in het strijdperk treden.

Het zou aanbeveling kunnen verdienen, dat de Nederl. posterijen en die van Curaçao tot een overeenkomst kwamen betreffende de verzending van de Nederl. mail per luchtpost van Curaçao naar Aruba, want het komt nog al eens voor, dat deze post enige dagen onderweg is. Men kan wel van Aruba per vliegveld aansluiting op de mail in Curaçao krijgen, maar kan ook de post bij aankomst te Curaçao niet per luchtpost direct doorgevoerd worden, een verbetering, die velen hier van harte toe zouden juichen.

Het tweede belangrijke feit is de aanleiding van de waterleiding te San Nicholas. Hoewel aanvankelijk 4 uur water per dag „geleverd" werd, is dit spoedig herzien en kan men thans 12 uur per dag beschikken. Voor het geval dat men 's avonds water nodig heeft, kan men dit uit de reservetank tappen, welke het Gouvernement gratis op de woonhuizen geplaatst heeft.

Een andere goede verbetering is de bouw van het nieuwe postkantoor te San Nicholas, wat ook voor zeer velen een grote uitkomst is, want voorheen moest men voor postwissels, brieven en andere post aangelegen steeds naar Oranjestad en wanneer men geen eigen auto bezat, ging dat vanzelf met onkosten gepaard.

In het wegennet is een zeer goede verbetering gekomen: de wegen zijn thans zeer goed en nieuwe verkeerswegen zijn reeds uitgezet. Op het terrein van het Vicariaat werd een nieuwe kerk bijgebouwd en een nieuw theater. Dit laatste het eerst en heeft tijdens de bouw der nieuwe kerk als hulpkerk dienst gedaan.

Vele stenen huizen werden door de verbeterde aanleg der wegen bijgebouwd, zodat San Nicholas thans een geheel ander aspect biedt dan in het begin van 1935.

De aansluiting en uitbreiding op het telefoonnet te Oranjestad vond medeplaats. Thans is men bezig met de aanleg van het electrisch net, wat reeds zover klaar, dat de bovengenoemde aansluiting spoedig een voldongen feit zal zijn.

Wat het verkeer betreft, is het een wanklank in dit verslag te moeten vermelden, dat zeer vele ongelukken en helaas ook dodelijke plaats vonden. Een groot deel hiervan kan op het misbruik van sterke drank geschoven worden. Het is te hopen, dat dit in 1936 geheel moge verbeteren!

Last not least begon de Amigoe met bij wijze van proef in Maart de krant op Aruba te distribueren.

Al spoedig zag men de goede resultaten hiervan in en thans is de Amigoe al geheel ingeburgerd op San Nicholas.

Op 1 Januari begon de Amigoe tweemaal per week te verschijnen en de redactie hoopt, dat velen zich thans op de Amigoe zullen abonneren. Met grote zorg zal de redactie er steeds voor zorg dragen de krant aantrekkelijk te maken en aan alle verlangens van de abonné's trachten te voldoen. De Amigoe wenst al zijn lezers een zalig en voorspoedig Nieuwjaar toe en hoopt zelf veel succes te mogen boeken.

Vluchtelingen uit Maracaibo.

In de afgelopen week kwamen hier per Lago tankers geëmployeerden van de Lago Oil Transport Co. uit Maracaibo aan. Het was echter een gering aantal geëmployeerden dat de wijk had genomen; belangrijk groter was het aantal vrouwen en kinderen.

Op de 26ste kwamen 49 en op de 27ste 17 personen aan, welke in het Pan Am. Camp ondergebracht zijn. Volgens mededelingen zouden Zaterdagavond weer verscheidene vrouwen teruggekeerd zijn per Lago tankers, gezien de toestand in Venezuela weer normaal is en voor ongeregeldheden geen vrees meer bestaat.

CURAÇAO.

Revolutie in Venezuela.
Een onderhoud met een opvarende van de Lago tankers.

Dato 28 Dec. werd van Aruba ons de volgende correspondentie gezonden. We ontvingen deze eerst per post op 4 Jan. Omdat we echter van mening zijn, dat het nog niet zijn actualiteit verloren is, plaatsen we het alsnog.

Onder alle reserve plaatsen we hierbij het verslag van een opvarende van een der Lago tankers, welke van San Nicholas op Maracaibo varen.

In Venezuela werd op 27 Dec. gevochten tussen burgers en regeringstroepen.

Deze laatste hadden enige doden en 50 gewonden te boeken, welke naar Maracaibo vervoerd zijn geworden. In Maracaibo en Cabimas is alles rustig gebleven. Van mishandeling van vreemdelingen is niets gebleken, wel zijn de Venezolanen de kampen binnengedrongen om benzine en wapenen machtig te worden. De gouvernementsdiensten lagen allen stil, geen politie of douane verrichtte zijn dienst. In de olievelden werd gestaakt, de arbeiders weigerden voor 8 bolivars per dag te arbeiden, zij eisten 10 bolivars per dag. Naar verluidt zou op 27 Dec. een conferentie plaats gehad hebben met de Directie's van de diverse maatschappijen, welke belangen aan het meer van Maracaibo hebben, teneinde de toestand te overzien en zonodig het hoofd te bieden.

In Laguina is het op Kerstmis tot een treffen gekomen waarbij volgens zeggen 18 personen gedood werden en zelfs kinderen het slachtoffer werden.

Door de verschillende maatschappijen wordt al het mogelijke gedaan om ongenoegen en kwestie's met de bevolking te vermijden, aan hen wordt zelfs gratis benzine en olie verstrekt. Bij het aan boord gaan of debarqueren wordt geen last ondervonden en geen der opvarenden van de Lago vloot is mishandeld of leed overkomen.

Op 28 Dec. werd te Laguina en omgeving van Maracaibo nog steeds gevochten. Kleine roversbenden doorkruisen de omgeving. Men wist te vertellen dat de bootsman van het ss. „Laguina" vermoord was geworden, doch men heeft geen bevestiging omtrent dit bericht kunnen krijgen. Aan de schepelingen van de Lagovloot werd verboden aan land te gaan, door de douane welke heden weer in dienst was getreden.

Op de olievelden wordt nog steeds niet gewerkt, ook niet toen er meer loon aangeboden werd.

Daar er geen verbinding meer met de wal was, konden niet veel mededelingen gedaan worden. Sommigen beweerden aan boord het schieten te kunnen horen, anderen spraken dit weer tegen; doch over het algemeen achtte men de zaak vrij rustig.

STA. CECILIA.

Programma der uitvoering op Zondag 12 Januari a.s. des avonds om 7½ uur op het Brionplein.

1. Admiral Stosch, Mars, C. Latam.
2. Nabuchodonosor, Ouverture, Verdi.
3. Sourire d'Avril, Valse M. Depret.
4. Fantaisie sur Faust, Gounod.
5. Un caro soniso, Polka, S. Papa.

PAUZE

6. The Rifle Galop, H. Farmer.
7. From Schuberts Sketch Book, Fantaisie, Urbach.
8. Tu y yo, Danza.
9. Te volvi a Ver! valse, M. Estrada.
10. Zigeneurleben, Mars, M. Oscheit.

In dank ontvangen.

Van den Heer Mario Pinedo, agent van de melkproducten „Gloria" een maandkalender.

Een maandkalender van Tischer en Co.

BOEKENNIEUWS.

Knap jij 't maar op, Jeeves.

Terecht wordt P. G. Wodehouse de koning van de Engelse humor genoemd. De Engelsman bezit het geheim van die fijn-flegmatische, innig-weldadige, nimmervervelende geestigheid, die een geneeskrachtig bad is voor vermoeide hersens en 'n door zorgen neergedrukt gemoed. Hollandse humor is helaas nogal eens gezocht en zouteloos, de Duitse te plat en zwaar, de Vlaamse te gezapig en oubollig, de Franse te bijtend en zonder goedmoedigheid. Doch de humor van den Brit is als het èven-opfrissen van grijze ogen onder halfgeloken leden, als het èven-opkrullen van de dunne mondhoek naast de pijp. Een Engelse humorist zoals Wodehouse er een is, zoekt niet krampachtig naar 'n mogelijke gelegenheid om „leuk" te doen — hij bezit de onwaardeerbare gave om het waarachtig-komische te ontdekken waar het schuilt, voor anderen verborgen.

Wodehouse weet ook de draak te steken met zijn landgenoten, met speciale typen en categorieën onder hen — doch zó fijntjes en met zóveel gemoedelijk vermaak, dat de ironie de meesten ontgaat. Hoe onnavolgbaar is in Bertie Wooster de volmaakt-onschadelijke en volmaakt-onnutte jonge gentleman van de societykringen getekend — chic, sportief, populair, goedhartig, en ontbloot van alle geestesgaven... Doch wat Ber-

DE WERELD IN VOGELVLUCHT

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

De Regering te Venezuela heeft de constitutionele garanties opgeschort.

De oorzaak hiervan is de veelvuldige aanvallen tegen personen, eigendommen, handelshuizen en industrieënmaatschappijen.

Het Ministerie van oorlog heeft onder de wapenen geroepen de lichtingen 1932 1933 en 1934 en ook vrijwilligers te beginnen met 15 Januari 1936.

Zaterdagavond had op de Plaza pastora een geweldige volksmanifestatie plaats welke door de cavalerie moest uiteengedreven worden. Het volk vergaderde voor het nieuwe Gouvernementsgebouw en eiste de aftreding van Gouverneur Galavis.

Volgens geruchten heeft hij reeds ontslag genomen en zal door Kolonel Carlos Sanchez opgevolgd worden.

Galavis heeft aan de United Press medegedeeld, dat hij geen ontslag genomen heeft, en er nog niet aan denkt.

In een persconferentie gaf Lopez Contreras de belofte, alle takken van rijksdiensten te zuiveren van alle ongewenste elementen. Deze zullen zich terugtrekken of worden ontslagen.

Dit zal geschieden, zodra de omstandigheden het toelaten. Contreras zei, dat de elementen, die aan het sterfbed van wijlen President Gomez stonden, zich in twee partijen hebben gesplitst: constitutionalisten en personalisten; de eerste willen de constitutie handhaven en de andere wensen zelf de macht in handen te hebben om hun persoonlijke ambities te bevredigen.

Er heerst thans in de hoofdstad staking. Alle handelshuizen en de markt zijn gesloten.

In Spanje zijn de Cortes ontbonden. Men verwacht de nieuwe verkiezingen op 16 Februari.

Het Egyptische Rode Kruis kamp in de nabijheid van Daggahbur is door bommen vernield.

Volgens een officiëel bericht uit Rome, zijn er zover bekend is, 30 Italianen gesneuveld in Oost-Afrika in 1935, terwijl 14 worden vermist.

Het bericht vermeldt niet, dat volgens de Suez Maatschappij reeds 35.000 man vervoerd of ziek zijn teruggevoerd.

Te Haifa is, bij de 40 jarige herdenking van het neerschieten van de vrijheidsheld, Sjeik Kassam door de Engelsen, een ernstige antibritse betoging uitgebroken.

Van uit Egypte, Syrië Transpordanië werden sympathiebetuigingen ontvangen.

Dr. Lundström van de Zweedse ambulance in Abessynië is aan de bekomen verwondingen overleden, alsmede een Zweedse verpleger.

Een der grootste Engelse slagschepen de „Renown" is te Malta aangekomen.

De Britse Regering heeft de Cunard boot „Scythia" overgenomen en veranderd in een transportschip voor het overbrengen van troepen en wapens naar Egypte. Het schip zal op 8 Januari voor de eerste keer uit Southampton vertrekken. Van het departement van Oorlog bericht men, dat men overweegt de Laurentic, Laconia en Samaria voor datzelfde doel in te richten.

Aan de neutraliteitswet, die in Amerika in behandeling is, is een amendement toegevoegd om volgens verklaring van Mac Reynold, voorzitter van de Kamer van vreemdelingen, de Monroeleer te handhaven, namelijk dat de embargo provisie-wet niet toegepast zal worden op welk land ook van Noord, Zuid of Centraal Amerika dat in oorlog is met een niet Amerikaans land. De wet zal echter wel worden toegepast op Amerikaanse landen, die met elkaar strijd voeren.

Men verwacht, dat de Amerikaanse begroting een deficit zal hebben van 2682 millioen dollar.

De schuld van het land wordt geraamd op 31 billioen.

In de Ver. Staten besliste het opperste gerechtshof dat de Triple A. organisaties onwettig waren. Dit is weder een nieuwe klap voor het New Deal, de economische wetgeving van Roosevelt, voor het herstel van de crisis.

Ook in Engels Somaliland schijnen Italiaanse vliegers bommen te hebben geworpen.

Onder duizendkoppige belangstelling vertrok de nieuwe 10.000 tons Duitse pantserkruiser Admiral Graf Von Spee, voor de eerste oefenreis. Dit schip, dat gedeeltelijk in het geheim gebouwd is, wordt als een der meest effectieve schepen der Duitse vloot beschouwd met een grote actoradius en een snelheid van 37 mijl. Daar de gehele romp gelast is en men een nieuwe lichte stof voor binnenkleding heeft gebruikt, was het mogelijk om de bewapening en militaire uitrustig tot een voor deze klasse van schepen ongewone perfectie op te voeren.

UIT NEDERLAND.

Volgens het jaaroverzicht door de K.L.M.-directie gepubliceerd, werd gedurende 1935 op de Europese lijnen vervoerd: 95.997 passagiers, naar Indië 1540 en in West-Indië 2659 totaal 100.169 tegen 85.969 gedurende 1934. Het vrachtvervoer in 1935 was 1.320.000 K.G.; in 1934 bedroeg dit 1.063.636 KG. Briefpost gedurende 1935: 320.000 K.G. in 1934 193.373 KG. Passagiers kilometer 4.368.651.

De was van de Maas blijft op onrustbarende wijze aanhouden. In de gehele omgeving staan de uiterwaarden blank en vanuit België wordt een verdere stijging egmeld.

Het Hoofdbestuur van het Nederlandse Rode Kruis heeft een telegram ontvangen uit Addis Abeba, waarin de chef van de Nederlandse ambulance meldt, dat men op het punt staat om naar Desseye het hoofdkwartier van het Abesijnse leger te vertrekken. Allen bevinden zich in de beste welstand.

Naar verluidt zal de Nederlandse film Rubber tegen het einde van deze maand gereed zijn. Momenteel wordt de laatste hand aan de montage en synchronisering gelegd. Naar men zich herinneren zal, werden de meeste opnamen in Deli vervaardigd, waar het oorspronkelijke boek ook speelt.

Na een langdurig vooronderzoek heeft de politie te Amsterdam een commies ten stadhuize gearresteerd, verdacht van malversaties over een tijdvak van ongeveer 3 jaar. De man wordt er van beschuldigd meer dan vijfduizend gulden verduister te hebben.

Te Rotterdam werd op de speciaal verlengde helling bij de Rotterdamse droogdok maatschappij de kiel van de nieuwe mailboot der Holland Amerika-lijn, de Prinsendam gelegd.

tie en zijn kornuiten missen, bezit Jeeves, zijn kamerdienaar, in zó overvloedige mate, dat hij voor heel het kringetje een vraagbaak wordt bij hun talloze moeilijkheden van financiële of amoureuze aard. Ook deze Jeeves, het model van den onberispelijken, onverstoorbaren Engelsen knecht, véél deftiger dan zijn meester, en dezen tyraniserend met zijn zeer positieve opvattingen van wat gepast is en niet-gepast — ook deze Jeeves is een meesterstukje van typering. Jeeves weet raad tegen liefdesleed en kater, tegen gierige suikerooms en bemoeizieke tantes, tegen onwelkome logé's en trouwlustige blauwkousen. Jeeves weet met vaste hand in te grijpen, desnoods ongevraagd — valt toch nimmer uit zijn rol van bescheiden factotum. Jeeves weet zijn opinies en wenken te formuleren als een diplomaat van prinselijken bloede en zijn afkeuring uit zich slechts door nóg koeler en precieuser woordkeus. Jeeves luistert nimmer aan deurspleten, maar vangt toch altijd toevallig op wat hem interesseert. Jeeves is in één woord weergaloos en onvergetelijk. Jeeves, die voor alle problemen een oplossing, voor alle kwalen een geneesmiddel heeft, is zèlf een remedie tegen zwartgalligheid en pessimisme — en de oplossing van het probleem, hoe in deze tijden nog een gulle, gemeende glimlacht te vinden.

Wie reeds eerder een boek of novelle van Wodehouse las, zal in dit kostelijke boek alle eigenschappen hervinden, die hem in deze lectuur zo verrasten en boeiden: onuitputtelijke originalitent en zin voor humor, die zijn gelijke niet heeft! En zij, voor wie de gevierde acteur een vreemde is, vinden hier gelegenheid, hem van zijn beste kant te leren kennen.

In iedere boekhandel ingenaaid *f* 2.25, gebonden *f* 2.90.

Katholicisme en Protestantisme.

In de Duitse „Stimmen der Zeit" schreef Max Bribilla S. J. een zeer interessant artikel over bovenstaand onderwerp.

De katholiek ziet het protestantisme natuurlijk vooral in zijn verhouding tot de katholieke kerk; hij betreurt de vele vooroordelen en misverstanden, die de protsetanten ten opzichte van zijn kerk koesteren. Te weinig vraagt hij zich echter af, of hij zelf genoeg doet om deze vooroordelen en misverstanden uit de weg te ruimen. De katholieken hebben hier ongetwijfeld een plicht. Wat gebeurt er om de protestanten het begrijpen van het katholicisme te vergemakkelijken, om hen te helpen in het katholieke systeem het blijvende en het tijdelijke, het goddelijke en het menselijke, gebruik en misbruik te onderscheiden? Er zijn pogingen in deze richting gedaan, doch te weinig als men let op de vele krachten, die beogen de protestant te sterken in zijn afwijzing van het katholicisme. Katholieke geschriften zijn doorgaans voor protestanten zware kost; het begin is al te moeilijk. Dat geldt allereerst voor die werken, welke, als theologische, voor het onderwijs bestemde leerboeken, ook thans nog geschreven zijn in de internationale taal van het kerkelijke en scholastische Latijn. Deze literatuur is voor het protestantisme bijna dood. Maar ook een groot deel van de in de landstaal verschijnende katholieke religieuze literatuur is te veel voor eigen gebruik geschreven, zij houdt te weinig rekening met de geestesgesteldheid en de eigenlijke vragen en bezwaren der protestanten, en is dus geen gemakkelijke toegangspoort tot de katholieke gedachtenwereld.

Deze situatie wordt nog verscherpt door de persoonlijke afstand, welke vaak tussen katholieken en protestanten bestaat en het godsdienstig gebied bijna angstvallig doet mijden.

De bekeerling Marchant heeft daar verschillende malen op gewezen.

Aan protestantse zijde heerst — wij doen stellig niemand onrecht als we dit constateren — over het algemeen een grote onwetendheid aangaande het katholicisme. We zijn nu wel zo ver, dat vele protestanten dit ook openlijk erkennen en hunnerzijds naar verbetering streven. Adolf Harnack schreef eens: „De jongelui, die de gymnasia verlaten, weten allerlei dingen uit de kerkgeschiedenis, meestal zeer onsamenhangend en zonder zin, enkelen kennen zelfs de gnostische stelsels en allerlei waardeloze details, maar de katholieke kerk, de grootste religieus-politieke schepping der historie, kennen zij absoluut niet; daarvan hebben zij maar flauwe en dikwijls zelfs onzinnige voorstellingen. Hoe haar grote instellingen zijn ontstaan, wat zij in het leven der kerk betekenen, hoe licht men haar kan misverstaan, waarom zij zo zeker en indrukwekkend functionneert, dat alles is volgens mijn ervaring, zeldzame uitzonderingen daargelaten, terra incognita".

De onwetendheid aangaande het katholicisme is bij de protestant te bedenkelijker, omdat hij veel vaker aanleiding heeft over katholieke dingen te oordelen dan de katholiek over protestantse. Het katholicisme is nu eenmaal 1500 jaar ouder dan het protestantisme en vóór de hervorming is de geschiedenis van Duitsland eeuwenlang ten nauwste met de katholieke kerk verbonden geweest. Als de grote protestantse historicus G. H. Pertz zegt: „De sleutels van Petrus zijn nog thans de sleutels tot de middeleeuwen", dan gelden deze woorden niet enkel in hun oorspronkelijke zin, dat het pausdom de schatten en oorkonden van het verleden trouw heeft bewaard, maar nog meer in geestelijke zin, dat zonder precieze kennis van het katholicisme een goed begrip van de middeleeuwen en van Duitslands religieuze en nationale opkomst onmogelijk is. Ter verklaring van historische, culturele en religieuze gebeurtenissen moet men telkens weer bij het katholicisme terecht komen. Hoe noodlottig moet het derhalve zijn, als de protestantse beoordeelaar het katholicisme niet kent, maar het meent te kennen!

Nu zijn er in het katholieke geloofssysteem zekere punten, die voor de protestant gemakkelijk een steen des aanstoots worden en hem tot een afwijzend oordeel brengen. In de leer der rechtvaardigmaking, welke Luther beslissend achtte, en daardoor ook in de leer aangaande de verhouding van natuur en genade, schijnt in de loop van de tijd de tegenstelling tussen katholicisme en protestantisme verzacht te zijn; in protestantse kringen schijnt, in weerwil van het barse „Neen" van Karl Barth, het begrip voor de katholieke opvatting te groeien, dat de genade aanknoopt aan de wel verzwakte, maar niet geheel verdorven menselijke natuur en deze voltooit. Daarentegen gaapt nog onverminderd de oude tegenstelling in de kwesties, welke met paus en pausdom verband houden.

Zoals bekend heeft Luther zijn volgelingen de haat tegen den paus toegewenst en deze haat als een teken van goddelijk welbehagen gekenschetst. Deze haat zal thans wel zijn oude gloed verloren hebben, maar een diepe argwaan jegens den paus is den protestant bijgebleven en komt telkens weer te voorschijn. Als er sprake is van den paus, doemen weer voorstellingen op over geheime leren, achterbakse aanslagen, onwaardige mensenvergoding en clericale zucht naar wereldheerschappij, en met afschuw en schrik denkt men dan aan de „koude hand die van gene zijde der bergen ingrijpt in het Noordse geestesleven" (Karl Heim). Zelfs bij geestelijk hoogstaande protestanten, die overigens welwillend staan ten opzichte van het katholicisme, kan men opmerken, dat hun oordeel sterk is beïnvloed door dergelijke voorstellingen. Er is een geheimzinnige argwaan overgebleven, welke de gehele instelling van het pausdom omgeeft met een duistere, griezelige wolk van wantrouwen en afkeer. Toch zouden vele misverstanden verdwijnen, als men maar de voor de hand liggende overweging wilde laten gelden, dat de paus een Christen en een mens is.

De protestanten hebben vooral nog zeer merkwaardige, overdreven begrippen van de macht en de onfeilbaarheid van den paus. Zij overdrijven niet zelden de zeggenschap van den paus over de gewetens en stellen het voor, alsof hij naar willekeur kan beschikken over de dogmata der kerk alsof hij oude kan afschaffen en nieuwe invoeren en dat hij de katholieken kan bevelen wat hij wil, ofschoon hij in werkelijkheid evenals iedere gelovige gebonden is aan de katholieke geloofs- en zedeleer en hij zijn macht slechts kan uitoefenen binnen de constitutie en tot welzijn der kerk. Onrechtmatige bevelen van den paus zijn, zoals bij elke autoriteit het geval is, niet geldig en niet verplichtend. De toetssteen daarbij is juist de katholieke geloofs- en zedeleer, die geenszins het geheime bezit van den paus of van de kerkelijke autoriteiten is.

Een duidelijk en helder begrip van de positie en de macht van den paus zou er veel toe bijdragen de tegenstelling tussen katholicisme en protestantisme te verzachten. Die klaarheid kan echter slechts worden verkregen aan de echte en oorspronkelijke bronnen der katholieke geloofsleer.

Nauw verwant met de kwestie van het pausdom is die van de verhouding tussen geweten en autoriteit. Ook zij speelt een belangrijke rol in het misverstand, dat protestanten aangaande het katholicisme koesteren. Maar al te vaak stuit men op de mening, dat het katholicisme de godsdienst der autoriteit is, en het protestantisme de religie van het in God verankerde geweten. Vooreerst moet opgemerkt worden dat elke religie, welke op deze naam aanspraak mag maken, een godsdienst van het geweten moet zijn. Dat geldt dus ook voor de katholieke. Vervolgens moet goed in het oog gehouden worden, dat over de grond-opvatting aangaande de bindende kracht van het geweten generlei tegenstelling bestaat tussen katholieken en protestanten, evenmin als trouwens tussen alle ernstige nadenkende mensen.

In een protestants tijdschrift las ik onlangs: „Dat wij naar beste weten en geweten beslissen, betekent, althans voor protestantse Christenen, dat wij naar eigen beste weten en geweten moeten beslissen. Wij moeten weliswaar bij duizend dingen van het dagelijks leven luisteren naar de raad van deskundigen en zijn daarbij dus van hen afhankelijk; dat is begrijpelijk. Maar het kenmerk van morele beslissingen dragen onze besluiten alleen, indien, d.w.z. voorzover wij ze overeenkomstig ons geweten geweten nemen." De restrictie „althans voor protestantse Christenen" kan gerust achterwege blijven, want ook voor de katholiek is het geweten, het eigen geweten, de innerlijke en uiteindelijke beslissende norm voor moreel handelen. Het is een volkomen onjuiste voorstelling van de werkelijkheid, als men beweert, dat in de katholieke kerk alle verantwoordelijkheid aan de gelovigen is ontnomen en op den priester is afgewenteld. Ook de gehoorzaamheid aan den paus of den biechtvader is alleen dan een moreel goede en geoorloofde daad, als zij wordt verricht in overeenstemming met het eigen geweten. Het instellen ener priester-heerschappij met zo groot mogelijke onzelfstandigheid der leken is geenszins het katholieke ideaal, hetwelk immers ook de vrijheid der kinderen Gods insluit.

Maar wel is het waar, dat de katholieke kerk door haar leer, haar priester- en herders-ambt, een waar en sterk gezag uitoefent, dat straalt in bovennatuurlijke glans en dat door zijn onwrikbare zekerheid de gelovigen vervult met het bewustzijn der geborgenheid. Daardoor ontstaat bij hem vanzelf de neiging, zich in geloofs- en morele kwesties door de kerkelijke autoriteit te laten leiden. Die neging behoedt den katholiek voor vele dwalingen en gevaren, doch kan, gezien de onvolkomenheid der menselijke natuur, een verslapping der eigen innerlijke activiteit en daardoor ook van de religieuze veerkracht tengevolge hebben. Daarmede staat het verschijnsel in verband, dat vele katholieken zich vergenoegen met een volgzaam aannemen der geloofswaarheden, zonder dat die voor hen levend persoonlijk bezit worden. En zo kunnen buitenstaanders hen dan ook dikwijls meer zien als geruste arrivé's, die zich zorgeloos verheugen over hun rijkdom, dan als ijverige arbeiders die woekeren met de talenten, welke zij van God ontvingen. De pogingen tot verdieping van het godsdienstig leven, tot begrijpend deelnemen aan de liturgie der kerk en tot meer bijbel-lezen, tonen duidelijk aan, dat men aan katholieke zijde de gevaren ener uitwendige wetsreligie en van een traag gewoonte-christendom al heeft ingezien.

Bij de protestanten is de toestand bijna andersom. Daar vindt men dikwijls een sterke verinnerlijking en zelfstandigheid, een ingespannen, haast hartstochtelijk worstelen om de godsdienstige waarheid, met het gevaar evenwel, dat men altijd blijft zoeken zonder ooit tot een besliste, zekere belijdenis te komen. De godsdienst wordt dan zulk een zuiver persoonlijke aangelegenheid, dat elk ingrijpen van buitenaf wordt beschouwd als een inbreuk op de persoonlijke vrijheid en derhalve wordt afgewezen. Het gevolg is, dat de ongeleide, op zich zelf aangewezen ziel in een toestand van twijfelen en zoeken blijft, juist omdat het gezag der kerk ontbreekt, welke in deze heilsorde naar Christus' wil de gelovigen moet leren en leiden.

Het innerlijk dualisme: moet men alléén dan wel via een gemeenschap, de kerk, het levensdoel bereiken, bevindt zich in ieder mens. De mens is een geestelijke, verantwoordelijke persoonlijkheid en toch tegelijk op de gemeenschap en het gezag ingesteld. Dat geldt voor de natuurlijke orde en in nog diepere zin voor de bovennaturlijke heilsorde der kerk. De spanning, welke bestaat tussen individu en gemeenschap, tussen geweten en gezag, en die tot ernstige conflicten kan leiden, mag niet het feit uit het oog doen verliezen, dat geweten en autoriteit beide van God afkomstig zijn en in de ene ongerepte waarheid tot een harmonische eenheid moeten worden. De waarden, welke het katholicisme verkondigt en hooghoudt en de waarden, waarop het protestantisme de nadruk legt, kunnen en moeten, voorzover het inderdaad waarden zijn, verzoend en saamgesmolten worden in een synthese, die niet alleen in de geest bestaat, maar ook werkelijkheid is.

DAT HAD IK OOK ZO GEDAAN. — Na afloop van de 24ste partij om het wereldkampioenschap schaken, welke te Delft plaats vond, debatteerde dr. Aljechin (rechts) met Flohr over enkele onderdelen der partij.

Iets over Eerste Dagbladen.

Heel lang vóór de uitvinding der boekdrukkunst bestonden reeds, in handschrift, periodieke nieuwsblaadjes, die, stap voor stap, zich ontwikkelden tot de grootse hedendaagse dagbladen.

In de allereerste tijden der geschiedenis,nl. in het Oude-Rome, vinden wij een periodieke publikatie met al heel wat karaktertrekken van een dagblad. Dat „nieuwsblad" was een grote blanke tafel, waarop de Pontifex-Maximus de bizonderste gebeurtenissen van het jaar schreef. Die tafel werd dan voor het Roomse volk ter inzage opgehangen in de woning van den „uitgever".

Later ontstond daaruit de „Acta Diurna" (Dagelijkse voorvallen) — een openbaar blad, waarin de voornaamste historische feiten tot in de kleinste bijkomstigheden verteld werden.

Een grote oplage had die „Acta Diurna" nog niet, want zij was maar in handen van die Patriciërs, die over een aantal slaven beschikten, om het „dagblad" voor hun meesters af te schrijven.

In Venetië en in Frankfort bestonden in de loop der 15e eeuw dergelijke nieuwsbladen in handschrift: „Faglietti" (Blaadjes). Na de uitvinding der drukkunst werden die de „Faglietti d'avoisi" (Nieuws- en berichtblaadjes).

Eveneens in Duitsland werden in de tweede helft der 16e eeuw losse bladen onder het publiek rondgezonden in vorm van „Handelsbrieven".

Aan Nederland echter, zou de grote eer toekomen het eerste gedrukte nieuwsblad in Europa gekend te hebben.

Namelijk in 1605 verscheen, natuurlijk zeer onregelmatig in den beginne, te Antwerpen van de handpersen van den drukker-graveerder, Abraham Verhoeven (geboren 1580), het Nederlandse blad: „Nieuwe Tijdingen".

Dit blad verscheen dus 26 jaren vóór het eerste Franse blad „La Gazette" van Theophraste Renaudot te London.

Abraham Verhoeven wist gebruik te maken van de oneenigheid tussen de „Verenigde-Provinciën van Holland" en de Aartshertog Albert en Isabella, om van die vorsten het privilege te bekomen de nieuwtjes over de diverse veldslagen, in een blaadje te publiceren. Het krantje was van klein formaat, maar 't werd op verscheidene bladzijden — soms zestien — gedrukt.

Verhoeven publiceerde eveneens tal van supplementen ofte bijvoegsels aan zijn blaadje, steeds belust lijk hij was om zijn lezers alle mogelijke inlichtingen op eender welk terrein te verschaffen. Daarin werd hij gesteund door de vele handelsbetrekkingen, die Antwerpen toen reeds in den vreemde aanknoopte. Zo vinden wij in het nummer van 26 Juli 1619 een bijdrage van een correspondent uit Lissabon en in een nummer van 1632 een brief van een protestants dominee uit Oost-Indië.

De 9e October 1620 vond hij zelfs de mogelijkheid, door overvloed van bijdragen en nieuwstijdingen, vier verschillende nummers te laten verschijnen. „Journal de quatre éditions s.v.pl."!! De Koninklijke Bibliotheek te Brussel bezit het nummer van 17 April 1617, waarin aangekondigd werd, dat vanaf heden — 17 April 1617 — het blad, in stee van twee-à-driemaal in de maand, alle acht dagen zal verschijnen. Het blaadje werd dus een regelmatig weekblad met als titel: „De Wekelijkse Tijdinghen".

Dat weekblad werd gedrukt op acht bladzijden, waarvan de eerste ingenomen werd door een samenvattend opschrift in grote titeldruk, met één, soms meer gegraveerde tekeningen, in betrekking op de voornaamste gebeurtenissen, die dan verder op de keerzijden breedvoerig beschreven stond.

Zo schiep Verhoeven ook het geillustreerde weekblad! Een Frans schrijver getuigde van dat weekblad: „Ce n'était là encore qu'un journal bien élémentaire, mais enfin c'était un journal! Parmi les années il comptera des collègues, qui se développeront de telle manière pour arriver à nos jours à ce grand et énorme épanouissement!"

Jammer genoeg, het verliep zó niet met Verhoevens gazetje lijk sommige van zijn latere en tegenwoordige collega's, die in de weelde baden! Onmogelijk was het hem fortuin te vergaren met een gazet van twee solletjes het nummer". Verhoeven's goederen met zijn „Weekblad" erbij werden rechterlijk aangeslagen, zodat in 1637 het beheer en redaktie van „De Wekelijksche Tijdinghen" overgingen naar Willem Verdussen.

Aan Engeland nochtans danken wij het eerste dagblad, nl. de „Daily Courant", die vanaf 1702 regelmatig iedere dag verscheen. Slechts 75 jaren later, in 1777, volgt Frankrijk de weg, gebaand door de „Daily Courant" met het uitgeven van het dagblad: "le Journal de Paris".

Een tijdje lang had dit nieuwe dagblad te strijden tegen de reeds bestaande week- en periodieke bladen; zelfs werd „le Journal de Paris" meermalen geschorst, doch het bleef gemakkelijk voortbestaan, gesteund lijk het reeds was door de publieke opinie.

De grote Franse politicus D. J. Garat schilderde heel eigenaardig de toenmalige levenswijze, herschapen door het dagblad, toen hij zei: „Un journal de tous les matins était tellement approprié au goût des Français et à la vie de Paris, qu'on ne faisait plus de déjeuner, où celui-là ne fut à coté du chocolat ou du café".

Wetenswaardigheden

In 1891 steeg de eerste vliegmachine van de grond en legde een weg af door de lucht van twee en vijftig meter. Het fabricaat was van Clement Ader, een Fransman.

Zeven jaar later maakte Ader's machine te Satory in Frankrijk een halfcirkelvormige vlucht van ruim 300 meter.

Tegelijkertijd deed professor Langley zijn belangwekkende proeven in Amerika. Zijn werkwijze ging in de juiste richting en heeft tot de moderne sucessen geleid.

Langley bouwde verscheiden vliegmachines, mooie kleine modellen die hij boven van een huisboot in de Potomacriver liet starten. Zijn door stoom gedreven machines waren wonderen van kracht en lichtheid. Op 6 Mei 1896 vloog een van zijn kleine proeftoestellen meer dan vier honderd meter ver. Haar snelheid bedroeg bijna veertig K.M. per uur en toen de stoom bijna op was, daalde de machine in rustige glijvlucht op het water.

Langley verkreeg steun van de Amerikaanse regering en bouwde daarmee een groot vliegtuig van 400 K.G., waarin hij een benzinemotor van 52 paardekracht monteerde. Als Langley maar had ingezien, dat een dergelijke machine moet starten met een aanloop en dus wielen nodig heeft, dan was hij nu beroemd als de uitvinder van de vliegmachine. Nu gaan de gebroeders Wright met die eer strijken. Hij startte zijn machine telkens van een hoogte aan de waterkant en kon zodoende niet voldoende vaart geven, met het onvermijdelijke gevolg dat zijn machine telkens in het water viel. Men beweert dat hij gestorven is van verdriet om zijn teleurstellingen.

In Mei 1914 haalde Glenn Curtis de machine van Langley uit het museum, zette er wielen onder en deed er een geslaagde vlucht mee.

Tussen 1890 en 1903 werd bijna uitsluitend met meer of minder succes gevlogen met zweefvliegtuigen. Dat van Montgomery was het beste en de destijds bekende parachutist Moloney maakte er een prachtige vlucht mee van 13 K.M., waarin hij alle mogelijke duikelingen maakte, achten en cirkels beschreef en volkomen bedaard, zonder een schram op te lopen, weer landde.

De gebroeders Wright hielden proeven van 1896 tot 1903 in de duinen langs de kust van Noord-Carolina, waar zij honderden gelijkvluchten maakten. In December 1903 startten zij voor het eerst met een motorvliegtuig, waar een van hen zelf in zat. Dit was de eerste geslaagde vlucht van eens mens in motorvliegtuig. In 1905 bereikten zij de voor die tijd ongehoorde afstand van 38 K.M. in 36 minuten tijd.

In 1906 maakte Santos Dumont in Europa de eerste vlucht op 22 Augustus. Vroeg in de zomer van 1908 vloog Blériot van Etampes naar Orleans, een afstand van 40 K.M. Op 25 Juli van hetzelfde jaar vloog hij over het Kanaal naar Engeland. Bij het landen kwam hij vrij hard neer en brak zijn schroef.

L.

DE FILM VAN DE WEEK.

Van 6 tot en met 12 Januari 1936.

Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

In Cinelandia.

Little Colonel.
Wagon Wheels.
Throwback.

Roxy.

Little Colonel.
Little Women.

In Hollywood.

Here is my Heart.

Aan menig misbruik is men al sinds tal van jaren bezig een einde te maken.

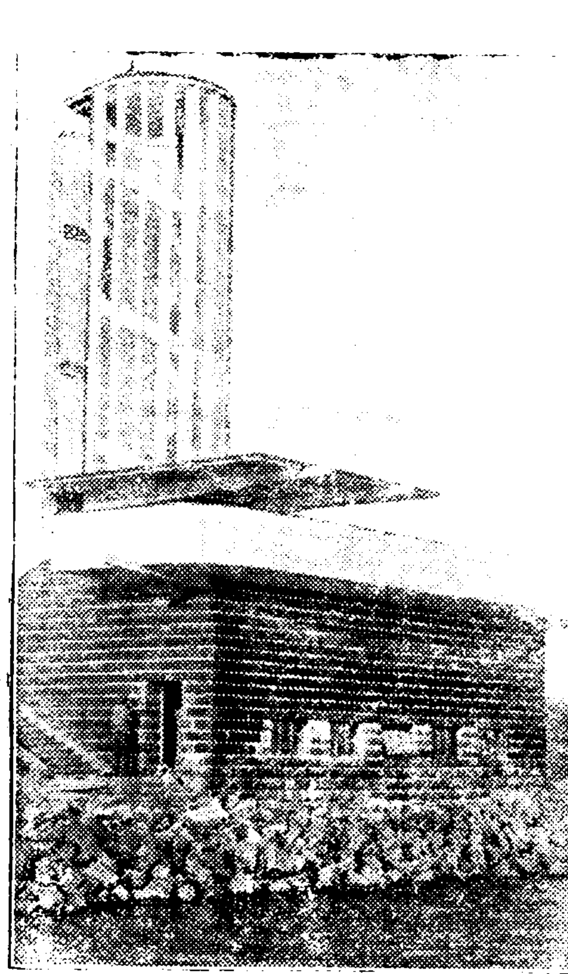
Wat men van zijn ijdelheid aftrekt, telt men bij zijn verdienste bij.

Wie zichzelf als vriend gedraagt, heeft geen moeite een vriend te vinden.

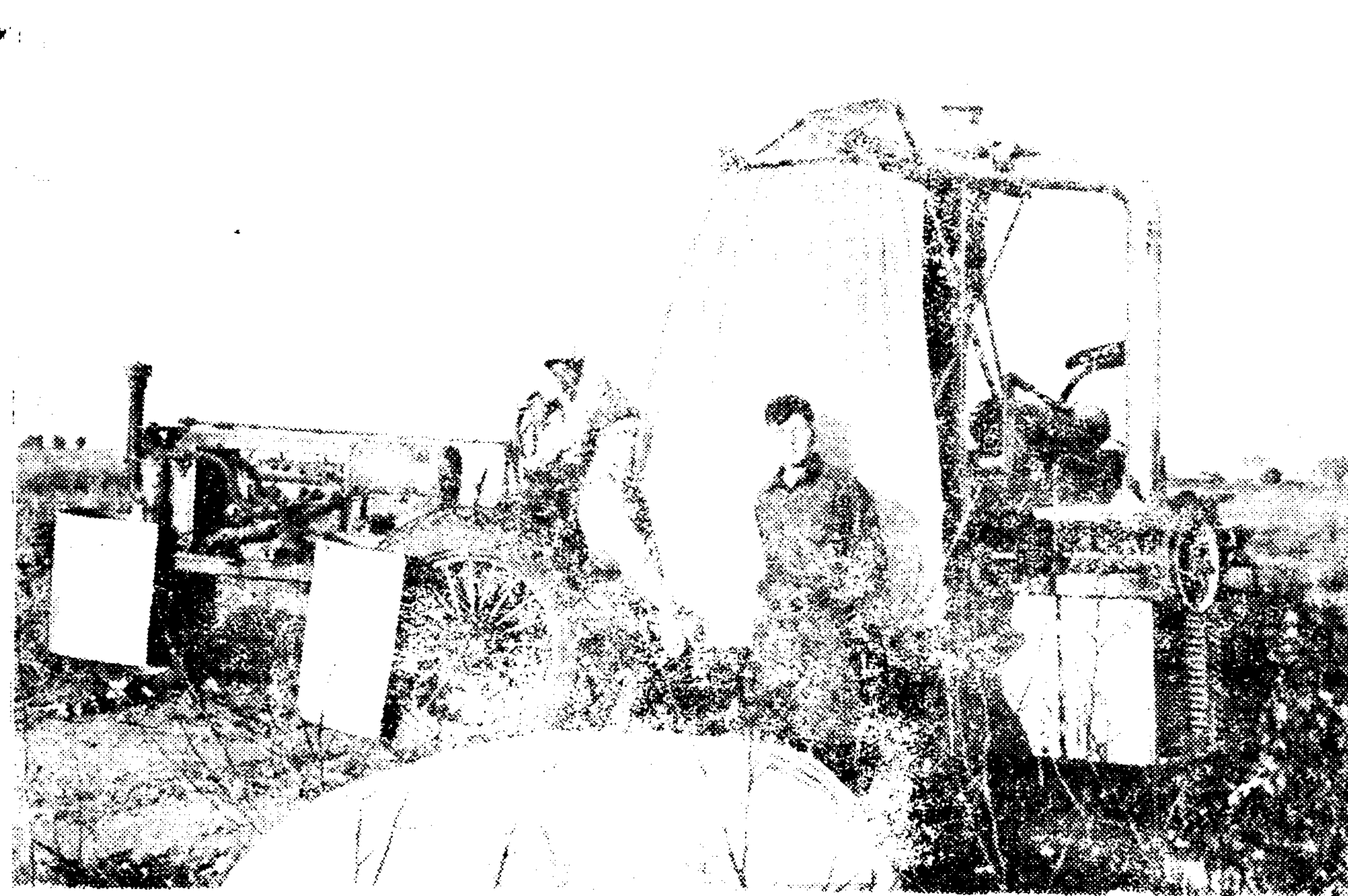

De eerste wintermist in Londen.

Londen heeft zijn eerste mist gehad in deze winter. De dag veranderde in de nacht en het hele verkeer lag stil. Op de plaat een omnibus, die met zijn gele lichten door de mist tracht heen te boren.

ZUIDERZEE.
Het monument op de afsluitdijk na de verbouwing, waarbij het terras is uitgebreid en de onderbouw als restaurant

Machinale katoenoogst.

De oogst van katoen, die tot nu toe millioenen mensen bezig hield, wordt door het gebruik van deze machine met een algehele revolutie bedreigd. Bij een proef in Arizona was het mogelijk 600 kilo per uur te plukken, terwijl een mens slechts 45 kilo per dag bereikt.

Oorsprong en betekenis van den naam Curaçao.

9.

Zeker is ook, dat bij de eerste historische berichten over ons eiland, n.l. toen de eerste Spaanse Gouverneur Juan de Ampiês in 1527 bezit nam van ons eiland, hier al dezelfde Indiaanse volksstam der Caquetias woonde, en dat diezelfde Indianen ook woonden in Coro en in een groot gedeelte van Venezuela naar het Zuiden tot aan de rivieren de Orinoco, de Apure en de Casanare.

Nu moeten we maar even bij die Caquetias gaan zoeken, en klaar zijn we... Zo gemakkelijk is de zaak niet.

De geleerde Luit t z C. H. de Goej, die tweemaal leider was van een wetenschappelijke expeditie door het binnenland van Suriname schrijft daarover:

„Een der lastigste vraagstukken, die tot het gebied der aardrijkskunde gerekend mogen worden, is zeker wel het opsporen van de beteekenis der namen, die de bevolking gebruikt om hunne woonplaatsen of bepaalde terreinbijzonderheden aan te duiden. Het liefhebberen op dit gebied is nog al gemakkelijk, maar voor het leveren van deugdelijk werk is uitgebreide kennis noodig. Vooreerst van de talen die in het land gesproken worden of vroeger wel eens gesproken zijn, dan van de eigenaardigheden van het land zelf, t.w. aardrijkksunde en kennis van flora en fauna, terwijl de geschiedenis ons menigmaal op een spoor kan leiden dat we zonder hare hulp niet zouden hebben gevonden 20).

Wie weet van Nederland de oorsprong en betekenis van de namen der steden? Nog veel moeilijker om de naam Curaçao te achterhalen.

Waarom?

De Caquetias bestaan als Indianenstam niet meer. Hun taal is uitgestorven en voor zover we weten bestaan er geen woordenlijsten of grammatica's meer van die taal.

Vermoedelijk heeft er wel zo iets bestaan. Want P. Schabel, die wel de eerste missionaris van Curaçao kunnen noemen en die hier in 1699 voor het eerst aankwamen, nadat hij tevoren al enige jaren in de binnenlanden van Venezuela, bij de rivier de Apure was werkzaam geweest, bracht vandaar een Indiaan mede (waarschijnlijk van de stam der Achâguas) Leopold, die dezelfde taal sprak als die van de Caquetias, althans door hen zeer goed begrepen werd.

Pater Schabel nu heeft een catechismus gemaakt in drie talen, een daarvan is zeker dit Indiaans geweest. Hij heeft dat boek naar Spanje gestuurd ter goedkeuring. Maar ondanks al zijn nasporingen heeft P. Euwens zelfs niet kunnen ontdekken of het daar wel ooit is aangekomen.

Doch al zouden we dit boek nog weer eens terugvinden, zouden we daarin dan misschien iets vinden over de naam van Curaçao? misschien enkele woorden die ons aan het gissen kunnen brengen?

Maar bovendien moeten we ook niet vergeten dat de taal der Caquetias geen geschreven taal was, maar alleen gesproken werd, en eerst later door missionarissen op schrift gesteld is. En wat een verschil bestaat er niet tussen klanktaal en schrijftaal.?

Doch moeten we wel zo de nadruk leggen op de Caquetias.

Want al woonden ze hier, toen de eerste Europeanen op dit eiland kwamen, het is nog lang niet zeker, dat ze **altijd** hier gewoond hebben.

Wat we uit de historie kennen als de volksverhuizingen in Europa, is in de praehistorische tijd in Amerika evenzo gebeurd.

De Caquetias zijn niet de oudste en enige bewoners van Curaçao geweest.

Tijdens de Conquista (16e eeuw) woonden de Caquetias in Venezuela, naast en tussen andere Indianenstammen, als de Cumanagotas, en de Caraiben, waaruit wel blijkt, dat er een opschuiving en opdringen heeft plaats gehad onder die verschillende stammen.

Dit blijkt ook nog uit andere feiten:

Volgens Pater Breton en Pater Labat bestonden bij de Caraiben twee talen, een voor de mannen en een andere die door de vrouwen gesproken werd.

De mannentaal was zuiver Caraibisch, die der vrouwen Arrowaks, terwijl de vrouwen de mannen aanspraken in het Caraibisch.

De reden hiervan was, dat de Caraiben de eilanden veroverd hadden, de mannen gedood, en de vrouwen voor zich behouden hadden. (21).

(20) **„Aardrijkskundige namen in Guyana en omliggende landen"** in het tijdschrift van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap 2e serie Dl. XXVI. No 2. Mrt. 1909.

(21) Als een bewijs voor het overweldigen van de ene Indianenstam door de andere, kan misschien dienen het verhaal van Dr. G. Bosch dl. II over Aruba bladz. 140, waar hij schrijft over de grot met veel geraamten van Indianen aan de Z.O.zijde van het eiland bij de Rooi Françees op een uur afstand van daar.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen VAN "De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

M.S.V.—BISMARCK	1—2
VOLHARDING—JONG-HOLLAND	1—1
ASIENTO—AJAX	1—1

HERCULES—TRANSVAAL, Niet doorgegaan. Scheidsr. niet opgekomen.

SPORT IN NEDERLAND.

K.F.G.—Sparta	2—5	Longa—Noad	6—0
Ado—Ajax	2—1	Eindhoven—BVV	1—1
RCH—HBS	1—2	Bleijerheide—PSV	1—1
Hermes Dvs—Xerxes	2—6	MVV—Roermond	3—1
VSV—Haarlem	2—3	Sneek—Velocitas	0—6
DWS—Stormvogels	1—0	HSC—Be Quick	0—6
Feijenoord—ZFC	1—1	Achilles—Friesl.	3—3
Excelsior—Blauwwit	1—4		
AGOV—PEC	3—0		
Enschede Boys—SCH	4—1		
Heracles—Tubantia	5—1		
NAC—Juliana	5—1		

Leeuwarden—Hoogezand werd bij de stand 2—0 gestaakt, tengevolge van het breken van een been door een der Leeuwarden spelers.

B. & N.

